

NOMINAAL CHRISTENDOM

D.T. Brinkman

Inleiding

“Het is waar, dat we niet alleen Christenen genoemd moeten worden, maar dat we ook waarachtige Christenen moeten zijn!” – Ignatius.

Reeds in de vroege 2^e eeuw na Christus constateerde Ignatius een probleem in zijn kerk en de kerken rondom: er zijn mensen in de gemeente aanwezig **die zich Christen noemen, maar het niet zijn**. Een probleem dat niet nieuw was en zelfs in de NT-ische tijd zich voordeed, getuige hetgeen wat Johannes schreef ^{1 Joh 2:19}. Ook vandaag is dit nog steeds actueel. Er zijn veel mensen die een kerk of gemeente bezoeken en toch niet tot de Gemeente behoren omdat zij hun leven niet aan de Here Jezus hebben gegeven.

Scofield schrijft hierover (Les 48 - Christenen en naam-christenen):

“Christenen hebben door alle eeuwen heen veel problemen ondervonden van mensen die met de mond beleden dat ze tot Gods’ volk, de gemeente, behoorden (behoren) maar niet tot daadwerkelijke bekering waren (zijn) gekomen. Vanaf de tijd van Kaïn en Abel is dit zo geweest en zal dit zo blijven totdat de Heer Jezus Christus komt om Zijn gemeente te halen. Dán zullen de rechtvaardigen blinken als de zon in het huis des vaders” ^{Mattheus 13:41-43}

We zouden het bij deze constatering kunnen laten, onder het motto: “het is nu eenmaal een feit en dus is er blijkbaar niets aan te doen”. Maar, dan leveren we de Gemeente van Christus uit aan de het zogeheten nominale Christendom (nominaal = de naam betreffend) oftewel het “naam-Christendom”, met alle gevolgen van dien!

Naam-Christenen **dragen de naam van Christus** maar hun acties, gedachten en woorden reflecteren **niet Zijn aanwezigheid in hun leven**. Ook hebben zij geen geestelijk inzicht doordat zij de Heilige Geest niet hebben ontvangen. Zij zullen daarom ware geestelijke zaken in de gemeente, ja zelfs de gemeente als geheel, nooit oprecht een warm hart toedragen en uiteindelijk de gemeente zelfs (trachten te) verwoesten!

Onderscheid maken

Het is daarom van het grootste belang voor een gemeente of kerk te onderscheiden wie deze naam-Christenen zijn en hen ofwel te winnen voor Christus, ofwel de gemeente te beschermen tegen de invloeden van deze naam-Christenen. Paulus zegt dat de kennis van Christus alles te boven gaat ^{Filippenzen 3:8} en dat is dan ook de boodschap die we aan de naam-Christenen moeten overbrengen en hen hiervan overtuigen. Dit is echter géén eenvoudige zaak omdat het onderscheiden van Christenen en naam-Christenen betekent dat we de geesten moeten kunnen onderscheiden ^{1 Johannes 4:1} een gave van de Heilige Geest die niet aan een ieder is gegeven ^{1 Korinthe 12:10}.

We moeten dan ook zeker niet te snel een broeder of zuster het etiket “naam-Christen” opplakken. Het feit dat iemand niet actief deelneemt aan de kring, bijbelstudie of andere activiteiten binnen de gemeente, of onregelmatig de diensten bezoekt, of weinig bijbelkennis heeft, zegt niets over zijn of haar hartsgesteldheid. Er kunnen andere redenen voor zijn dat iemand niet- of weinig betrokken is of kan zijn. Bijvoorbeeld in de familiesfeer, zorg voor anderen, etc. Een naam-Christen wordt herkend aan andere zaken!

Het is aan de “geestelijke leiders” (predikanten, oudsten) in een gemeente of kerk deze gelovigen te herkennen en waar nodig er voor te zorgen dat gelovigen niet gaan behoren tot de groep van naam-Christenen. Want ook dát is, helaas, een mogelijkheid!

Er zijn een aantal belangrijke punten te onderscheiden waaraan we herkennen of we te maken hebben met naam-Christenen.

1. Het ontbreken van- en desinteresse voor kennis.

Het ontbreken van kennis, of de wil kennis op te doen, is een signaal dat men niet daadwerkelijk geïnteresseerd is in God's Woord. Vaak is het excuus dat kennis opdoen niet nodig is, een anti-intellectuele houding die ook vaak zijn grond in de traditie vindt. Dominee "weet wel hoe het zit", en "zoals hij het zegt is het". Maar de Bijbel leert iets anders ^{Handelingen 17:11} en wel dat de gelovige zelf de Schriften moet onderzoeken. Ook in de evangelicale beweging werd het vergaren van kennis vaak met het nodige wantrouwen bekeken en daar maakt de naam-Christen gebruik van. Zo heeft het daarom kunnen gebeuren dat in de evangelische gemeenten het kennisniveau –op het gebied van de Bijbel maar ook op andere, gerelateerde, gebieden zoals de kerkhistorie e.d., bedroevend laag is waardoor de gemiddelde gelovige vatbaar is geworden voor allerlei 'wind van leer'. We brengen daarmee als gemeente alle leden in de gevarenzone! Geloof dient gebaseerd te zijn op kennis van Gods Woord en vice versa: het ontbreken van geloof leidt tot desinteresse voor het Woord en wanneer het Woord niet bestudeerd wordt zal het geloof verdwijnen. Het is een vicieuze cirkel.

2. Het ontbreken van praktisch Christendom

"Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken" ^{Jakobus 2:18}

Wanneer iemand zegt gelovig te zijn maar dit blijkt niet uit zijn praktische levenswandel, zijn "werken", dan is dit een overduidelijke indicatie dat er sprake is van naam-Christendom. Het Christen-zijn is niet iets wat alleen beleden wordt binnen de eigen geloofsgemeenschap. Het leven van de gelovige dient er van doortrokken te zijn. De Heilige Geest, en Zijn werking, blijft niet beperkt tot de zondagochtend en de wekelijks kring of clubavond! Intégendeel; dáár ontvangt de Christen zijn geestelijke voedsel wat hem of haar gesterkt in het leven van elke dag doet staan als getuige van Christus. Niet alleen met mooie woorden, maar ook... in dáden. Tegenwoordig zien we een nieuwe beweging die beweert dat mensen de kerken en gemeenten moeten verlaten. Deze beweging is van mening dat men Christen kan of zelfs moet zijn zónder de kerkelijke gemeenschap. Het is duidelijk dat dit uiteindelijk tot afval zal leiden. De Bijbel spreekt duidelijk over het samenkomen als gelovigen op vele plaatsen. De Gemeente van Christus is een geméenschap. Deze opvatting kan dan ook geen Bijbelse grond vinden en zal er uiteindelijk toe leiden dat een gelovige zowel in kennis (het 1e punt) als in praktische zaken tekort zal gaan schieten. Weten ⇔ doen. Niet weten ⇔ niet doen.

3. Volharding in het geloof

Tot slot: volharden in geloof en geloofspraktijk. We denken hierbij aan wat de Here Jezus leerde in Lucas 8:5-8

"Een zaaier ging uit om zijn zaad te zaaien. En bij het zaaien viel een deel langs de weg en het werd vertrapt en de vogelen des hemels aten het op. En een ander deel viel op de rotsbodem, en toen het opkwam, verdorde het, omdat het geen vochtigheid had. En een ander deel viel midden tussen de dorens, en de dorens kwamen tegelijk op en verstikten het. Een ander deel viel in goede aarde, en toen dat opgekomen was, bracht het honderdvoudige vrucht voort."

Er is zaad dat op de weg valt, het zal nooit wortel schieten. Dat zijn zij die ongelovig zijn. Maar er is ook zaad dat op een bodem valt waar het niet groeien kan, of verstikt raakt. De Here legt uit dat het zaad goed is, en ook aangenomen wordt, maar zodra het moeilijk wordt óf men zich (weer) gaat richten op de dingen in de wereld om zich heen, de "aardse genoegens" dan blijkt dat men zich (al snel) niet meer bezig houdt met Gods Woord.

Het geloof draagt geen vrucht in hun leven (zie ook het 2^e) en ze “volharden” niet, ze vallen dus zelfs af. Deze gelovigen zullen wellicht nog regelmatig –uit religieus plichtsbesef of omdat ze zich schuldig of verplicht voelen tegenover anderen- de diensten bezoeken maar ze geloven niet.

Taak van de leiders van de gemeenten

Uit het voorgaande zal dus duidelijk zijn dat een gemeente of kerk dient te zorgen voor:

1. gedegen onderwijs binnen de gemeente;
2. gezond geestelijk leiderschap waarbij de praktijk en volharding wordt vóórgeleefd;
3. prediking welke de toehoorders opbouwt in geloof maar ook evangeliseert.

Vooraf het laatste wordt ernstig onderschat. In de Reformatorische traditie bijvoorbeeld heerst veelal een verbondsautomatisme. Men wordt geboren binnen de kerk, er gedoopt (besprenkeld), doet belijdenis,.. en daarmee is men “lidmaat” van de kerk waardoor men “binnen het verbond” wordt geacht te zijn. Daarmee is bekering overbodig geworden.

Oproep tot bekering

Binnen het evangelicale gedachtegoed was dit geheel anders; daar werd de bekering vóór gesteld. Tot enkele decennia geleden was het dan ook heel normaal dat een predikant een oproep tot bekering deed vanaf de kansel. Maar ook hier zijn wij een verschuiving.

In een artikel, vanuit Calvinistisch gedachtegoed geschreven, werd dergelijke prediking recent nog weer ernstig bekritiseerd. De schrijver –verwijzend naar Spurgeon’s prediking-meende **terecht** te constateren dat binnen de baptistische kerken predikers er vanuit gaan dat hun gehoor, de Gemeente, bestaat uit een gemengde gemeenschap van gelovigen én ongelovigen en daarom een bekeringsoproep noodzakelijk was. Hij schamperde dat het dan maar slecht gesteld was met deze gemeenten omdat volgens hem de gemeente, of kerk, bestond uit God’s kudde en daarbinnen geen ongelovigen hoorden c.q. voorkwamen (het eerder genoemde verbondsautomatisme).

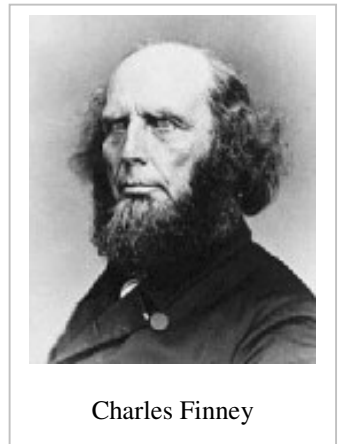
Zoals we eerder zagen was het echter al in de NT-ische tijd en vroege kerkgeschiedenis tot op de dag van vandaag een bekend verschijnsel dat de mensen die in een kerk aanwezig zijn niet allemaal geloven. Sterker: er zijn tegenwoordig zelfs predikanten die er openlijk voor uit komen dat zij atheïst zijn en het Woord van God openlijk verwerpen!

Een regelmatige oproep tot inkeer, bekering, is daarom ook binnen de kerkdienst of het gemeentelijke samenzijn wel degelijk op zijn plaats, zelfs een veréiste! Al wás het alleen al met het ook op de (ongelovige) bezoekers van de samenkomst. In de kerken in Amerika en Canada was het, net als in de pinksterbeweging tot enkele decennia geleden in Nederland, niet ongebruikelijk dat mensen ná de prediking werden opgeroepen om “naar voren te komen” om hun leven aan de Here Jezus te geven. Tegenwoordig is dit vaak vervangen door het “hand opsteken”, of gaan staan, als zichtbaar teken dat men, in antwoord op de prediking, zijn of haar leven aan de Here wil overgeven.

Deze traditie, het ‘naar voren komen’ op uitnodiging van de prediker, is ontstaan in 1817 toen Asahel Nettleton, één van de opwekkingspredikers uit de 2e “Great Awakening” (Opwekking in Amerika) mensen uitnodigde –na de prediking- om naar voren te komen en tot bekering te komen. Er wordt gezegd dat door zijn bediening en prediking meer dan 30.000 mensen tot persoonlijk geloof zijn gekomen ¹).

¹ “The Life and Labours of Asahel Nettleton”, Bennet Tyler and Andrew Bonar

Deze gewoonte, het uitnodigen van de toehoorders om (publiekelijk) een persoonlijke keuze te maken, werd in 1820 overgenomen door de bekende prediker Charles Finney, één van de meest bekende en grote evangelisten uit deze periode. Als één van zijn meest positieve bijdragen aan de opwekkingsbeweging wordt genoemd dat niet alleen grote aantallen mensen door zijn prediking tot geloof kwamen maar tevens dat hij géén eigen beweging heeft gesticht. De meeste mensen die onder het gehoor van Finney tot geloof kwamen werden 'opgevangen' binnen de baptisten- en methodistenkerken.

Finney nam tijdens zijn evangelisatiebijeenkomsten later zelfs een speciaal 'knielbankje' mee, de "zondaarsbank". Hierop liet hij de mensen knielen en bad samen met hen het zondaarsgebed. Finney en Nettleton werden bijna onmiddellijk nadat de "Great Awakening" begon frontaal aangevallen vanuit de hoek van de reformatische, Calvinistische, gelovigen. Immers: in hun optiek was het zo dat de mens zélf "ook maar iets kond bijdragen aan zijn behoud". Het was daarom volgens hen totaal onmogelijk dat mensen zélf tot wedergeboorte zouden kunnen komen. Calvinisten beweerden dan ook dat dit een prediking van "redding door werken" was; men zou in de ogen van de Calvinisten "door het naar voren gaan zijn redding willen verdienen"²). Zoals Calvijn in zijn commentaar op Romeinen 9-11 dan ook zegt:

"...alsof Gods waarheid en uitverkiezing van de waardigheid van mensen afhankelijk zou zijn."

Opmerkelijk is dan dat Calvijn daartegenover wél van mening was **dat Israël verworpen is vanwege haar ongehoorzaamheid** aan God³) – eveneens "een daad van vrije wil" immers? Of moet hier dan óók gesproken worden van voorbeschikking? Dán zou Israël vanaf haar eerste begin óndanks haar uitverkiezing –*in de ogen van de Calvinistische theologie*– een verdoemd volk zijn geweest?! Kiest God dan een volk uit om het –op voorhand– een onmogelijke taak te geven en vervolgens te vervloeken, voor altijd verloren te laten gaan? Uitverkoren om verloren te gaan? Dat is toch in alle opzichten strijdig met de Bijbelse gegevens? Juist in de geschiedenis van Israël zien wij dat God zich een volk verzamelde dat **uit vrije wil** voor de dienst aan Hem koos! De uitverkiezingsleer kan alleen daarom al geen stand houden...

De gedachte dat de mens dus niet zelf de keuze kan maken om tot geloof te komen vind desondanks tegenwoordig meer en meer navolging, ook binnen de Evangelicale en Baptistische gemeenten en kerken. Men legt daarbij echter té veel de nadruk op de 'handeling' op zich, als zou dit een "redding door werken" zijn, nét als in de tijd van Finney.

Een Baptistenpredikant⁴) schrijft:

"Sommigen zijn gestopt met de oproep aan mensen om naar voren te komen en hun beslissing voor Christus publiek te maken omdat ze denken dat hun theologie impliceert dat het uitnodigen van mensen onnodig is. Anderen zijn er mee gestopt omdat ze denken dat iedereen onder hun gehoor al gered is" [...] "Wij hebben in onze kerk (Capitol Hill Baptist) dit ook afgeschaft en we moedigen anderen aan om er ook mee op te houden"

Als redenen hiervoor geeft hij ondermeer:

1. het "naar voren roepen" van mensen kan hen in de veronderstelling laten zijn dat dit naar voren komen hetzelfde is als tot bekering komen. Daardoor zijn ze van mening dat wanneer ze deze daad hebben gedaan, zij gered zijn;

² "Will altar call go the way of funeral-home fans?", Marv Knox, Baptist Standard, 6 mei 1998

³ "Calvijns visie op Israël", C.J. van den Boogert, Vrede over Israël, jaargang 50, nr. 5, 11/2006

⁴ "Altar Call Evangelism", Paul Alexander

2. deze handeling zorgt niet voor waarachtige bekering en het zich afkeren van de zonde;
3. men stelt zijn vertrouwen, geloof, op één “bekeringsmoment”.
4. Het “naar voren gaan” doet de indruk ontstaan **dat bekering een daad van de mens is**, en niet een uitverkiezende daad van God.

Etc.

De argumenten kunnen nog zo mooi klinken, een **alternatief** wordt er niet geboden! En wanneer wij géén oproep tot bekering doen, gaat de toehoorder **onveranderd** naar huis.

Vooraf het **onder punt vier genoemde argument** zal zijn opgevallen. Wanneer een baptistenprediker zegt dat bekering géén daad van de mens is, heeft hij niet begrepen wat bijvoorbeeld Petrus onderwijst wanneer hij de mensen oproept **zich te bekeren** ^{Handelingen 2}. Bekering is áltijd een daad van de mens zelf. Sterker nog, deze daad is noodzakelijk. De Here Jezus hield het Nikodemus reeds voor:

“Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien.” ^{Johannes 3:3} [...] “En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zó moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een ieder, die gelooft, in Hem eeuwig leven hebbe. Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe” ^{Johannes 3:16}.

Zonder bekering, zónder de wedergeboorte, zal iemand het Koninkrijk Gods niet kunnen zien! En zodrá men gelooft, is er sprake van een wedergeboorte. Scofield schrijft:

“De noodzakelijkheid van de wedergeboorte vloeit voort uit de onmogelijkheid van de natuurlijke mens om het Koninkrijk van God te zien of binnen te gaan. De natuurlijke mens is absoluut blind voor de geestelijke waarheden, hoe begaafd hij ook is, en kan God niet gehoorzamen, begrijpen of behagen” ⁵⁾

De oude mens moet gekruisigd worden ^{Romeinen 6:6} en het is duidelijk dat we de oude mens moeten áfleggen en de nieuwe hebben aangedaan. ^{Efeziërs 4:22, Kolossenzen 3:9-10} toen we tot tot wedergeboorte kwamen. Afleggen én ááandoen impliceert **een handeling van de mens zelf!**

Helaas zijn er zelfs evangelische predikers die claimen dat Handelingen 2 (e.a. plaatsen) géén “oproep tot bekering” onderwijst. Men durft hierbij zelfs Charles Spurgeon en George Whitefield aan te voeren en te stellen dat “dezen nooit opriepen om naar voren te komen in de dienst”. Dat is echter een misrepresentatie van de feiten. Het feit dat Spurgeon mensen niet naar voren riep of vroeg hun hand op te steken tijdens een dienst, wil niet zeggen dat hij niet ocriep tot bekering! Integendeel, we citeren hier letterlijk en onvertaald uit een prediking van Spurgeon:

'Before you leave this place breathe an earnest prayer to God, saying, 'God be merciful to me a sinner. Lord, I need to be saved. Save me. I call upon Thy name....Lord, I am guilty, I deserve Thy wrath. Lord, I cannot save myself. Lord, I would have a new heart and a right spirit, but what can I do? Lord, I can do nothing, come and work in me to do of Thy good pleasure'.⁶⁾

Het is zonneklaar dat Spurgeon wel degelijk de mensen ocriep om tot geloof te komen! “Voordat u deze plaats verlaat, spreek een ernstig gebed uit tot God, zeggende: ‘God heb genade over mij, een zondaar. Heer ik moet gered worden. Red mij’ [...] “Heer ik kan mijzelf niet redden [...] kom en werk in mij”.

⁵ Scofield Reference Bible, 1917, Commentaar Joh. 3:3

⁶ “The Forgotten Spurgeon”, Murray, p. 107-109

Spurgeon riep de mensen op tot geloof te komen, ging hierin de mensen vóór in het 'zondaarsgebed' en in dit gebed sprak hij overduidelijk uit dat de mens redding nodig had. De mens zal áltijd God moeten vragen dit werk in hem te verrichten. Wie het levensverhaal van Whitefield leest,⁷⁾ kan ook niet anders dan concluderen dat ook deze grote predikant krachtig de wedergeboorte predikte. Met als gevolg dat God krachtig werkte door zijn prediking dat er door Engeland een enorme opwekkingsgolf ging.

De weerstand tegen een oproep tot bekering -tegen de wedergeboorte, feitelijk- in de kerken, óók de Evangelische kerken en gemeenten, kan worden gerelateerd aan twee zaken:

1. het misbruik dat er van gemaakt is (emotionele toestanden en zielsgerichte prediking). Dit is, uiteraard, verwerpelijk. Op deze manier brengen we mensen, over het algemeen, niet tot een levendmakend geloof maar willen we "aantallen scoren";
2. een verschuiving in de boodschap van de predikers.

Vooraf dit laatste is een **kwelijke en gevaarlijke** zaak!

We moeten, tot slot, niet de methode veroordelen op grond van het feit dat deze 'nieuw' is of voorheen 'niet gebruikt' werd in de kerk. Aan de andere kant moeten we de methode ook niet tot 'zaligmakend' (letterlijk en figuurlijk!) verklaren. De volgende vraag is echter gerechtvaardigd: als er in de kerk al niet eens meer opgeroepen mag worden tot wedergeboorte, tot overgave aan God, tot werkelijke bekering.. hoe zal het dan met onze prediking buiten de kerk gesteld zijn? De **ontkenning** dat er binnen de kerk sprake is van naam-Christenen, het **bestrijden** van de oproep tot bekering in welke vorm dan ook, dit alles kan maar tot één bron herleid worden en wel tot de mensenmoordenaar van de beginne; immers is het niet hij die er alle belang bij heeft dat de mens "met het zicht op de hemel de hel tegemoet gaat"? Dat de mens nimmer tot bekering komt? Met náám-Christendom heeft hij geen moeite. Wél met de wedergeboorte want dáárdoor wordt de mens aan het lichaam van Christus Efeziërs 5:29-30, 1 Korintiërs 12:27 toegevoegd.

Verschuiving in de boodschap

De praktijk binnen de (brede) evangelische beweging is dat predikers nog nauwelijks oproepen tot bekering wegens de verschuiving die er, binnen de evangelicale kerken, in de boodschap en praktijk plaatsgevonden heeft.

We zien binnen de postmoderne evangelische kerken met name nadruk op:

1. beleving – men richt zich op het 'ervaren' van het 'goddelijke'; zoekend naar 'contact met God' is er meer en meer aandacht voor emotie en beleving;
2. kant-en-klaar onderwijs – het onderwijs binnen kerken en gemeenten wordt meer en meer sterk vereenvoudigd. Eén van de oorzaken is de visie welke is ontstaan op prediking. Prediking en onderwijs houdt té veel rekening met de zogenaamde aandachts-spanne van de moderne mens. Korte preken, visueel aantrekkelijke diensten en onderwijs. In plaats daarvan zou het beter zijn de gemeente te trainen in het ontvangen van gedégen onderwijs. Langer is niet per definitie beter uiteraard, maar een preek van 20 minuten kan onmogelijk diepgaand onderwijs bevatten.
3. gevoelde noden – de prediking richt zich op de 'gevoelde noden' of andere, maatschappelijke, zaken en amusement.
4. streven naar erkenning – meer en meer zien wij dat de van oorsprong 'separatistische' evangelicale beweging (één van de logische uitvloeisels van het dispensationalisme: afscheiding van de ongelovige wereld, afscheiding van de geïnstitutionaliseerde kerken) opschuift naar en erkenning zoekt bij andere, traditionalistische, kerken. Dit streven naar erkenning leidt er toe dat de boodschap aangepast moet worden, het "progressief dispensationalisme" is één van deze aangepaste boodschappen.

⁷ "George Whitefield: een revolutie in evangelisatie", J.J.M. Bol

Een student schreef in dit verband:

“Toen ik ging studeren sloot ik mij aan bij een Evangelische gemeente in die stad. Maar na een jaar kwam ik tot de ontdekking dat ik niet één keer een preek had gehoord over de Here Jezus, of het Evangelie in zijn algemeenheid. Niet één keer! De prediking ging over het opvoeden van kinderen, relaties, financiën, populaire semi-psychologische onderwerpen, maar niet over Christen zijn, laat staan over Jezus. Hoewel het allemaal goed bedoeld was, is zo'n preek niet de reden waarom ik naar een kerk ga. Oprah Winfrey is op dit gebied een betere bron en grotere autoriteit dan een gemiddelde predikant. Als ik in mijn leven alleen maar dit soort prediking zou hebben gehoord, zou ik totaal onwetend zijn over wat Christus voor mij heeft gedaan”.

Hoewel men het over het algemeen weigert te erkennen, of slechts met zeer veel moeite, is de kerk of gemeente daarom zélf vaak de oorzaak van een –op zijn best- lauw Christendom of zelfs geloofsafval en kerkverlating. Recent was één van de oprichters van een postmoderne, grote, kerk echter opmerkelijk eerlijk over deze zaak en zochten zelfs de publiciteit hiermee:

“In plaats van gemeenteleden te helpen groeien in geloof, zijn deze juist passief en afhankelijk gemaakt omdat Willow Creek zijn activiteiten sterk afstemde op specifieke doelgroepen, en dan met name toetreders en geïnteresseerde buitenkerkelijken”. „We hebben vergeten mensen die tot geloof zijn gekomen te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid zelf geestelijk voedsel te vergaren”, zei de bekende oprichter Bill Hybels in een verklaring. „Wij hebben een fout gemaakt.”⁸⁾

Andere predikanten verklaarden het volgende over de Evangelische beweging:

“De doorsnee evangelische dienst is ongemerkt aangepast aan de amusementscultuur” [...] “Het is niet toevallig dat de triomftocht van de Opwekkingsbundel samen is gegaan met het steeds minder zingen van de psalmen in de doorsnee evangelische gemeente. Het realisme van de psalmen past niet zo goed meer in het evangelische repertoire dat de mensen op zondagochtend vooral een goed gevoel wil geven” [...] “Het accent verschuift van wat er vanuit de gemeente gebeurt naar God toe, naar wat er vanaf het podium gebeurt naar de mensen toe. De amusementscultuur vormt een bedreiging voor waarachtige geloofsbeleving”⁹⁾

Gemeenschap

De post-moderne evangelische gemeenten richten zich daarmee op zaken welke uiteindelijk niet tot binding met God's Woord én met de gemeenschap van gelovigen leiden. Wanneer elders “weer iets nieuws te beleven is”, zal men daarheen vertrekken.

De gemeente dient echter een levende gemeenschap^{1 Petrus 2:5} te zijn van gelovigen. Een levende gemeenschap beïnvloed de passieve leden in positieve zin en ook de naam-Christenen. Een naam-Christen zal door het geloof en de inzet van de gelovigen om hem heen ofwel “aangestoken worden”^{vgl. 2 Korinthe 2:15} en zelf gaan zoeken naar wat hen beweegt ofwel de gemeenschap verlaten.

Een dergelijke gemeenschap heeft leiders nodig die een geestelijk gezonde visie hebben (en delen) op al deze aspecten: onderwijs, verkondiging, leiderschap en gemeente. Een gemeente kán niet zonder goede leiders; de ervaring leert dat wanneer er binnen een gemeente géén leiding wordt gegeven ofwel de gemeente afsterft ofwel iederéén ‘de leider’ wil zijn met chaos en strijd als gevolg. Dit leidt vervolgens tot frustratie en afkeer van het geloof, zéker als de gelovigen niet hebben geleerd te volharden..

⁸ Nederlands Dagblad, 8 November 2007.

⁹ Baptistenpredikanten Jeroen Bos en Oscar Lohuis, Nederlands Dagblad 26 November 2007.

De prijs is te hoog?

Een andere oorzaak voor naam-Christendom is dat 'de prijs te hoog is'. Wanneer we lezen in de Bijbel over de rijke jongeling zien we dat het volgen van de Here een prijs kent. Deze prijs is te hoog voor hem ^{Matteüs 19:16-25}. Maar ook de discipelen vragen zich af, "Wie kan dan behouden worden?". En ook later in de Evangeliën zien we dat er discipelen zijn die zich afkeren van de Here omdat 'de prijs te hoog is'.

De verkondiging van de Here Jezus was radicaal. De hedendaagse verkondiging is dat vaak absoluut niet waardoor er álle ruimte is voor naam-Christenen om binnen de gemeente te blijven. Er wordt géén 'prijs' van hen verlangd; het behoren tot kerk of gemeente vraagt geen wezenlijke verandering onder een sociaal-psychologische evangelieverkondiging. In onze gemeenten en maatschappij is het niet meer zo dat de mens ofwel het Evangelie totaal aanvaard, met alle consequenties van dien, of totaal afwijst. Oók wanneer iemand –in het rijke Westen- zich totaal overgeeft aan de Here heeft dit maatschappelijk gezien vaak geen enkele consequentie (uitzonderingen daargelaten).

Dit betekent dat een naam-Christen binnen de gemeente vaak 'functioneert' en zelfs daarbuiten kan zeggen dat hij of zij 'naar de kerk gaat'. Aangezien echter de werken van dergelijke naam-Christenen vaak niet in overeenstemming zijn met Gods Woord brengen zij op die manier de Gemeente van Christus regelmatig grote schade toe aangezien de maatschappij de kerk of gemeente vereenzelvigt met het gedrag van haar vertegenwoordigers c.q. leden. Die maatschappij maakt in dit opzicht geen énkél verschil tussen wedergeboren gelovigen en naam-Christenen.

Het tegenovergestelde kan overigens ook gebeuren; een mens kan zo gegrepen worden door "de kerk" en "werk voor God" (of door de gemeente overladen worden hiermee!) dat langzaam maar zeker persoonlijk geloof overschaduwde kan worden door plichten, taken en werk voor de gemeente. Het ontwikkelen van persoonlijk geloof blijft dan achterwege.

Uitdagingen

De hedendaagse Evangelische gemeenten en kerken staan daarom voor een enorme uitdaging.

1. het bereiken van de naam-Christenen in de eigen gemeenschap;
2. verkondiging aan de ongelovigen buiten de eigen gemeenschap.

Wanneer de gemeenten, en hun leiders, hun eigen tekortkomingen inzien en er in slagen middels goed onderwijs en bijbelgetrouwe prediking de naam-Christenen in de eigen gemeenten op te wekken tot geloof, tot inkeer te komen, en zodoende een goed en gezond geestelijk huis bouwen, zal de verkondiging 'naar buiten toe' (en vice-versa) niet meer dan een logisch vervolg zijn:

"En dit zijn degenen, die in goede aarde gezaaid zijn: zij, die het woord horen en in zich opnemen en vrucht dragen, dertig- en zestig- en honderdvoud." ^{Marcus 4:20}